

Spis treści

Wstęp	
Agnieszka Borowiak, Piotr Szarota	7

Część I Różne oblicza tolerancji

Tolerancja – problemy i dylematy nie tylko moralnej natury	
Ewa Podrez	15
Różne sposoby konceptualizacji pojęcia tolerancji	15
Historyczny rozwój form tolerancji	19
Moralna ocena tolerancji. Tolerancja negatywna i pozytywna	22
Czy Biblia uczy tolerancji?	
Michał Czajkowski	28
Postulat tolerancji w Pierwszym Testamencie	28
Postulat tolerancji w Nowym Testamencie	33
Wnioski	36
Światopogląd postmodernistyczny, a postulat tolerancji	
Agnieszka Borowiak	39
Ponowoczesna etyka i ponowoczesna tolerancja	39
Krytycy etyki ponowoczesnej	42
Psychologiczne konsekwencje postmodernistycznej relatywizacji norm etycznych	43
Światopogląd postmodernistyczny	44
Światopogląd, a otwartość <i>vs</i> zamkniętość systemu poznawczego	45
Światopogląd, a bliskie więzi interpersonalne	45
Światopogląd, a tolerancja odmienności kulturowej (postawa wobec wielokulturowości Warszawy)	46
Zakończenie	47

Część II Wielokulturowość: korzyści, wyzwania, zagrożenia

Globalizacja, suwerenność państwowa i wielokulturowość	
Jerzy Jarosław Smolicz (tłum. Joanna Więckowska)	55
Globalizacja i państwa narodowe	56
Etniczny renesans	56
Odpowiedź państwa na zróżnicowanie	57
Kulturowe podstawy tożsamości etnicznej	58

Wylanianie się australijskiej wielokulturowości	59
Konstruktywna różnorodność w państwie wielokulturowym	60
Migracje i terroryzm, a suwerenność państwa	62
Wielokulturowa podstawa dla międzycywilizacyjnego dialogu	64
Prawa człowieka jako wspólny parasol nad cywilizacjami	65
Dylematy wielokulturowości w metropoliach Europy	
<i>Marek Szopski</i>	70
Wielokulturowość jako zjawisko ponowoczesne	70
Urbanizacja	73
Powojenna sytuacja w Europie	75
Polityka wobec mniejszości w krajach Unii Europejskiej	77
Brytyjska droga do wielokulturowości	
<i>Piotr Szarota</i>	80
Powojenne otwarcie granic	80
Pionierzy edukacji wielokulturowej	82
Ograniczenia wjazdowe i „nowy rasizm”	83
Emancypacja środowisk etnicznych	84
Neonaziści i Margaret Thatcher	85
Nostalgia za Imperium	86
W stronę wielokulturowości	88
Podwójne tożsamości i krykiet	89
Islamofobia i azylanci	90
Droga na skróty	91
Współcześni Arabowie: próba analizy psychologicznej	
<i>Ewa Machut-Mendecka</i>	94
Beduini: trwały ślad w kulturze	95
Pod wpływem Koranu: humanizm i fatalizm ⁹⁶	
Hadar – ludność osiadła. Wieś: ziemia, rodzina, migracja	97
Miasta: dynamika i rozwój	98
Arabska mentalność we współczesnym świecie. W trosce o dobre imię	98
Otwarcie i zamknięcie	100
Zakończenie	102

Część III

Warszawa jako miasto wielokulturowe

Czy wydarzenia w świecie mogą zatrzęść murami miasta?	
Wpływ 11 września 2001 r. na orientację wielokulturowe warszawiaków	
<i>Paweł Boski</i>	107
Wielokulturowość we współczesnym świecie	107
Kultura i lęk egzystencjalny	110
Wielokulturowość a triada baumanowska	112
Teoria opanowywania trwogi	113
Kontekst obecnego badania	113
Metoda	114
Wyniki	116
Podsumowanie	122

Adaptacja, asymilacja i izolacja Wietnamczyków w Warszawie	
<i>Ewa Nowicka-Rusek</i>	127
Adaptacja, akulturacja, asymilacja	128
Integracja i izolacja Wietnamczyków w świetle wskaźników pozaświadomościowych (obiektywnych)	132
Znajomość polskich symboli narodowych i podstawowa wiedza o państwie polskim	134
Kontynuacja wietnamskiej kultury i przestrzeganie obyczajów wietnamskich	138
Kontakty ze społeczeństwem polskim	139
Integracja Wietnamczyków w świetle wskaźników świadomościowych.	
Obraz odzwierciedlony	141
Polska i Polacy w oczach Wietnamczyków	142
Ocena trafności wyboru Polski jako kierunku migracji	144
Zakończenie	145
Kościół, cerkwie, synagogi w starej Warszawie i gdzie indziej	
<i>Anna Kwiatkowska</i>	148
Wyznanie religijne jako kategoria poznawcza	148
W jakim stopniu kategoria opisuje rzeczywistość?	150
Gotowość do użycia kategorii	154
Wyznanie religijne, a tożsamość społeczna	155
Kategoryzacja? Niekoniecznie, i niekoniecznie ta	157

Część IV Edukacja wielokulturowa

Warszawski Tydzień Wielokulturowy: idea – program – realizacja	
<i>Paweł Boski</i>	163
Pryncypia wielokulturowości w analizie porównawczej wobec innych systemów relacji Swoi – Obcy	
Czy Polsce potrzebny jest model społeczeństwa wielokulturowego?	70
Warszawski Tydzień Wielokulturowy: <i>Łączyć ucząc i bawiąc</i>	172
Przyszłość wielokulturowości w Polsce i przyszłość WTW	174
Jak można się uczyć innej kultury – treningi akulturacyjne dla studentów	
<i>Halina Grzymała-Moszczyńska</i>	177
Studenci obcokrajowcy w Polsce	178
Dlaczego trzeba się przygotować do kontaktu z nową kulturą?	179
Przyczyny niepowodzeń treningów akulturacyjnych	182
Kwalifikacje trenera	183
Jak ocenić wartość treningu akulturacyjnego?	184
Treningi akulturacyjne w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie	185
Zakończenie	187
Adaptacja repatriantów w Polsce. Trening akulturacyjny	
<i>Anna Małgorzata Chodynicka i Joanna Więckowska</i>	190
Powrócić na ojczyznę łono...	191
Postawy społeczności przyjmujących	194
Jak wspomóc repatriantów w adaptacji?	94

Trening akulturacyjny	195
Organizacja treningu – dobór do grup	195
Czas organizowania kursów	196
Elementy treningu akulturacyjnego – część psychologiczna	196
Elementy kultury i historii Polski	197
Polski system prawny oraz struktura państwa polskiego	197
Udział administracji rządowej i samorządów w procesie adaptacji repatriantów	198
Biogramy	201